

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вноситься в Австрії:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на чверть року	6 К
на місяць	2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою щодня 5 доларів або 10 руб. Поодинокі членство по 10 сотників.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і ра руска“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Я. Гайлоньска.

Рукописи звертає ся лише а попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Трудности в полагоді фінансового плану.

(Х) Для покриття конечних і неминаючих видатків (між іншими вимаганих службовою прагматикою для урядників) бажає правительством перевести в держ. раді ухвалу т. зв. малого фінансового плану. Однак події останніх днів вказують, що в найближшій часі нема виглядів на переведення такої ухвали. Соціал-демократи, котрі в тій справі є прислужниками великого капіталу, спивають всякими неможливими способами поступ наряд над сим планом. Тамтого тижня прогайнували они ціле засіданє фінансової комісії безплідними напастями і перепалками. Між іншим жалували ся, що несоціалістичні члени комісії відбували вступні наради поза комісією, так неначеб іншим членам не вільно було попередньо нараджувати ся поміж собою в таких справах. Колиб треба було поступати після бажань соціалістів, то вже неможлива булаб яка небудь нарада без прихвального соціалістичного проводира. Соціалісти моглиб відтак домагати ся, щоби навіть на клубові наради допускано соціал-демократів. Такими то нісенітницями прогайнують соціал-демократи дорогий час в державній раді.

Крім того нападали они міністра скарбу, що посміє розмовляти з горожанськими сторонництвими і давати пояснення на їх запити. Такі докори виглядають на се, мов би в Австрії міністер не сьмів з ніким іншим розмовляти, лише з соціал-демократами, бо часом справді можна мати вражінє, начеб міністерства і інші влади були заведені для соціал-демократів. Але на сі докори дав тоді міністер скарбу соціал-демократичним речникам таку відправу, що мабуть довго остане їм у тямці.

Колиж здавало ся, що покранено всі соціалістичні штучки і що можна буде присту-

пити до справдешньої роботи, напали они нечуваним способом на христ. суспільного посла Мікляса, котрий яко повновласний звітник написав і предложив готовий звіт про податок від мусуючих вин. Скоро лише соціалісти почують щонебудь про податок від мусуючих вин, попадають зараз у велике роздратованє. Сего напиту, котрий они між собою лють, наколи не придивляє ся сему ніякий пролетар, не допускають они до оподаткованя за ніяку в сьвітї ціну. Та ж і в німецькій парламенті голосували соціалістичні послы проти всякого цда від шампанських і мусуючих вин.

Само про себе розуміє ся, що пос. Мікляс дав соціалістам рішучу відповідь, але се не принесло ніякого хісна, бо час прогайновано і як виходить з виводів Arbeiter Ztg., будуть они опирати ся всякій податковій реформі, чи она буде мала чи велика. Тимчасом в упадком податкової реформи падає між іншим також службова прагматика, о котру ведено борбу стільки літ, а державні урядники можуть тепер знов влєвити ся, як соціалістичні демагогі вивели їх в поле обіцянок і як змарніли покладані на них надії.

Можна би сподівати ся, що несумлінне поступованє соціалістів повинно би розкрити очі передовсім обманеним і розчарованим особливо в кругах державних урядників і державної служби, котрі мають нагоду дізнати ся про події в держ. раді і виробити собі самостійний суд про поступованє соціал-демократів. На жаль бачимо такі самі наслідки, що т. зв. інтелігенція найіристинішша для демагогічних окликів і вічевих фраз та для терору. В ніякій монархічній державі не могло би соціалістичне підюджуванє якраз між державною службою повелічати ся такими успіхами, як у нас. Але й се правда, що ніяка монархічна держава не була би в таких случаях такою терпеливою і прихильною, як на-

ша держава, підкопувана в своїх монархічних підвалинах ворожою соціалістичною роботою. У нас є чимало соціалістичних або соціалістичним духом перенятих організацій державних урядників і слуг. Ніяке правительством не рушить пальцем проти сеї грізної і в критичних часах так небезпечної роботи. Особливо при державних зелізничних роках цілими потурювано систематично соціалістичний організацій. А що висока ліберальна бюрократія числить ся з кожним противником христ. суспільного настрою, отже тим способом вирости в силу червоні ворохобники наслідком такого положення.

Нічого, отже дивного, що „урядничі демагогі“ на вічах і у своїх станових часописах не боїть ся ніяких погроз на случай нарушення нарности. В Німеччині поступають зовсім инакше. Там прямо не допускають соціал-демократичної агітації між урядниками і державною службою. Соціалізм і монархія се розуміня прямо суперечні і виключні, а компроміс між ними веде до лиха. Дялятого там добре платять пильним урядникам і не обтяжують їх надмірною роботою, а державні урядники там вдоволені. У нас противно, не ставит ся справі ясно, а недостача кріпкої руки дає ся відчувати. Се треба зовсім явно висловити. Коли би покликані чинники відважили ся раз штуркнути в се осине гайдо сильною рукою, і зробити лад, коли би представлено ясно поступованє соціалістів перед широкими верствами народними, тоді „товариші“ не мали би відваги так гайнувати час в держ. раді і виправляти такі нечувані комедії.

Просимо відновити передплату.

Перерва університетських переговорів.

(Д) Переговори в університетській справі, як ми вже вчора звіщали, ведені у Відні в неділю з представниками Укр.-руск. парлам. Союзу д-ром К. Левицьким, Васильком і д-ром Лагодінським у міністра просвіти д-ра Гуссарека, при участі міністра Длугоша і замісника д-ра Бобжинського, перервані. (Представники польського кола на сім засіданю не явили ся).

Міністер др. Гуссарек подав до відома новий начерк цісарського відручного письма, котре починає ся словами: „Um den Wunsch der ruthenischen Bevölkerung in meinem Königreiche Galizien u. Lodomerien nach einem Universität zu verwirklichen, finde ich unter voller Wahrung des polnischen Charakters der Lemberger Universität folgende Anordnungen zu treffen.“

Початковий сей уступ вставлено до начерку відручного ціс. письма під впливом польського кола, приневоленого до такого звороту всепольским напором, бо ухвала польського кола з 28. грудня згодила ся буза на лийший текст начерку відручного письма з 27. грудня, в котрім не зазначувало ся ж е тепер польського характеру львівського університету. Наслідком того отже, що вставлено до начерку відр. письма такий уступ, заявив др. К. Левицький іменем представників Укр.-руск. Союзу, що дальші спільні переговори в університетській справі можливі тільки тоді, колиб задержано первісну стилізацію: „Um den Wunsch der ruth. Bevölkerung nach einer Universität zu verwirklichen und den polnischen Charakter der gegenwärtigen Universität festzustellen und zu wahren“ і наколиб в тім письмі подано виразно Львів як осідок укр.-руск. університету.

Перед досвітом.

(Розділ з історії української літератури).

Література так званого великого князівства литовсько-руського припадає на ті цікаві часи, коли в цілім тодішнім культурнім світі бороли ся дві сили, доосередна й відосередна.

В політиці доосередна сила виростає з того старого і кріпкого пня, що зве ся імперіум романум.

Живий спомин Риму, як світового володаря стоїть задово перед очима Європи і підтримує то ту, то там ідею одної світовладної держави. Бачимо єї з одного боку в головах византийських цісарів, з другого в дійсно великим умі Карла Великого, в „Римській державі німецького народу“.

На зустріч тим централістичним стремлінням виступають привродні права народів, їх охота жити окремим, „своїм житєм“, у власній своїй державі.

В борбі народів між собою росте і кріпшає єе індивідуальне почутє, а хрестові походи, хоть не довели до цілі, то всеж таки причинили ся до розвитку народних почувань і, можна сказати, освятили їх.

Ідея одної світової держави, обнова колишнього імперіум романум, як величезного політичного твору, падає, а на єї місце приходить думка, втворити, коли не політичну, так духову і духовну римську державу, вселенську римську церкву, під проводом молодаря над володарями — Папи.

Між тими двома претендентами до воло-

діння над світом, між імператором, а Папою починає ся зразу тиха, а дальше явна борба. Кінчить ся она упадком римського цісарства і ослабленем напоскої влади. Користає з того ідея самостійности народів і разом з тим, як слабнуть центри, кріпшають окраїни. Національні держави визволюють ся з під влади духовного і світського зверхника та починають жити власним житєм.

Паде антично-семітський теократичний ідеал, побіджує гуманізм. На місце універсализму приходить індивідуалізм, до борби з теократизмом виступає свобода совісті.

Християнство бере в тій борбі невичайно живу участь. З одного боку через свою містику, через самовідреченє, батоженє власного тіла, утечу від життя, через ідеал монастиря, як острова, на котрім можна спасти ся від заглади душі в повенні гріхів, скріплює она давний теократизм, якогось може семітського ще походження, але з другої сторони виховує варварську Європу, лагодить свиріпість боротьби, плекає старовину та опікує ся науками і штуками. Оно веде боротьбу з воїнственним ісламом і стає до бою з монгольством.

Середні віки з усіма тими стремліннями і боротьбами зворушили цілу Європу і покликвали в меншій, або більшій мірі всі європейські народи на історичну видню, зробили їх горожанами Європи.

Український народ, хоть висунений далеко на схід, не стояв осторонь. В усіх тих рухах і хвилюваннях він брав також участь. Тільки на жаль, завдяки своєму географічному положенню та історичним обставинам він в ма-

лій мірі хіснував ся благодатю всіх оттих перемін, а за те дуже діймаво відчував їх шкоди.

Досить вказати на те, кілька потерпіли наші предки в боротьбі з византийським імперіалізмом і в довговічній обороні християнської культури перед навалою монгольства.

З обох отсих ворогів зродив ся згодом третій, імперіалізм московський, з котрим до нині не покінчені рахунки.

Натомісь благодати європейського гуманізму і відродження діставали ми з других рук і то в той спосіб, що ліва показувала нам ласощі нової культури, а коли ми добродушно підходили до неї, щоби спробувати, права кидала ся сейчас на наш карк...

Під гуманізмом розуміємо не лиш відродженє класичних літератур, римської та грецької, але перехід від середньовічного до новочасного світогляду, але те відсвіженє духа і те прочищенє атмосфери, яке настало в Європі під впливом ренесансу.

Аскетичний монах і влюблений лицар-волокита мав устунити місце сьмільовому купцю і второпному промисловцеві, а з другого боку сильно аматеріалізований міщанин мав відчинити свої очі на високі прояви духа і попри наживу для тіла шукати поживи для душі. Февдальний устрій пережив ся, одиниця домагала ся слова.

На порозі з одної доби до другої стоїть величя постаті Данта (1265—1321), котрий належить вправді до середньовічних часів, але попри свої мрії імперіалістичні дає нам

ідею держави, як народного організму (De monarchia), якої завданням єсть поширювати культуру і боронити політичної свободи одиначь. Гро „Божественна комедія“, хоть в стилі середньовіччя написана, виявляє в рисунку постатей і в живім суб'єктивізмах автора прикмети новітнього твору. А щ-ж казати про Дантові листи й автобіографію!

Ще більше індивідуалізму стрічаємо в Петрарці (1304—1374), вишколенім на космополітичній літературі римського цісарства. Він цілком свідомо доходить до згоди націоналізму з індивідуалізмом. Несвідомо доходить до тої самої цілі також Боккаччо (1313—1375) котрий у великих збірниках спонуляв старинну літературу, а в Декамероні дав нам незамасковану фізіогномію свого часу. Року 1439. приходить до Італії Грек, Георгій Гемістос і викладає в Феррарії в Фльоренції філософію Платона. Починає ся рішучий переліт. Платон займає місце Арістотеля і стає неначе другою біблією. Духове житє набирає незвичайно буйної сили.

Розцвітає ся штука в такий чудовий цвіт, як ніколи. Досить вимовити отсі імена: Мікель Анджельо, Ліонардо да Вінчі, Рафаель!

Всі они дивлять ся на штуку, як на відблеск того, що божественне і вічне, як на спосіб, при помочі котрого можна хоть на хвилину глянути в лице Божественности. Всі они і багато інших, се ближші, або дальші нащадки Платона.

(Дальше буде).

В неділю вечером Укр.-рус. Союз відбув нараду в сій сиріві а відтак в поведілок явили ся вранці у міністра д-ра Гуссарка др. К. Левицький, Василько і др. Лагодинський, а з поль. кола др. Лео, Станіський і яко референт сєї справи проф. Л. Яворський і секц. шеф др. Цвіклівський. З оглядом на прияву д-ра Л. Яворського, запрошено телефонічно також проф. Колессу на сю конференцію, однак він заявив тут, що не може брати участі в конференції над новим начерком відр. письма, бо Укр.-рус. Союз ухвалив свою угоду лише на давній текст і після сєї заяви віддалив ся.

Після вступної промови міністра д-ра Гуссарка, котрий дораджував прийняти сей начерк, зложив др. Левицький іменем представників Укр. Союзу осью заяву:

„Коли польське Коло на кінці переговорів в справі університетської справи виступило з новим домаганем що до сконстатованя польського характеру дотеперішнього університету перед активованем українського університету, та коли цісарське правительство отсе становить польської сторони одобрило і то в супереч з его заявами з 22. мая і 28. грудня 1912 року, то ми з огляду на се, що через севкорочено би наш правний стан посідання на теперішнім львівським університеті, уважаємо переговори покінченими і то так з вини польської сторони, яка нарочно змала до ударення чільного культурного домаганя австрійських Українців, як з вини цісарського правительства, яке узглядаючи односторонно неоправдані домаганя польської сторони, зійшло зі свого принципіального становища.“

Представники польського кола, котрі в неділю свою ухвалу назвали „остатнім словом“ в унів. справі, намагали ся представити представникам Укр. Союзу, що сей уступ що до польського характеру університету єсть лише вступом до відручного письма, отже не є вповні обов'язуючим. Міністер старав ся знов спинити перерву в переговорах і тому предкладав річинець до намислу. Однак представники Укр. Союзу обставали при своїм становищі і віддалили ся з салі нарад. Тим способом переговори перервали ся, як уже не вперший раз, хоч правительство не тратить надії на доведене до порозуміння.

Польське дивенікарство намагав ся приписати причину перерви укр. Союзови, хоч в дійсності поль. коло ухваленем нової стилізації дало повід до сего. Намагав ся отже польське дивенікарство представити справу так, наче би німецькі круги парламентарні і дивенікарські тепер стали неприхильно до руских домагань і накликують правительство отакими словами: „rzeczą z rządu będzie doprowadzić Rusinów do rozumu (?) przy użyciu jak najenergiczniejszych środków“ („А щоб викликати неприхильний настрій для Русинів, розголосили вже деякі польські часописи, наче би Русини вже загрозили обструкцією, борбою на університеті і т. п. Der Wunsch ist der Vater des Gedankens — сего очевидно бажають они, щоб представляти, наче би Русини бажали тільки „uprawiać dalej politykę borby“. Отже як раз повинні Русини зазначити, що всі ті розсівані вісти є видумкою польських дивенікарів, а достойним, псаважним і тактовним поступованем, як нашої репрезентації парламентарної, так і акад. молодіжці повинні перед світом показати, що такою дорогою будуть доходити належних їм прав до культурного розвитку.“

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привертати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Допись з Рогатинщини.

(Ще з справі школи в селі Бовшіві).

Що майже в чистому руським селі повстала польська експонована шкілька, сему винні самі Бовшівські громадяни, а передовсім рада громадська. Та рада громадська складає ся з трійцятих членів, між котрими заледво є трохи свідомих Русинів. — Решта се самі русофіли з табору Дудикевича, котрі йдуть після вказівки „Барткових“ знаних з виборів

Дудикевича і Сеніка з тероризованя Українців і з трусівниці, яку тамтого року перевели у них ц. к. власти, пошукуючи за царславного лектурою. Син одного з тих Барткових, академик, близький товариш Бендасюка, пробував перед тамтого року більш як півроку в Росії в гостині гр. Бобрінського і інших російських чорносотенців. І сей то власне „младенець“ подає вказівки своїм стріям, котрих аж трохи засідає в раді громадській, як мають поборювати Україну, котра останніми часами чимраз більше розвиває ся головню між молодіжкою. (А треба знати, що той гаспадин І. Бартків був в гімназії два рази Українцем і два рази є вже кацапом).

Всі добре знали о тім, що по вакаціях 1911 повстане польська шкілька, мимо того, що не було потрібного числа дітей до школи, бо денна фреквенція через цілий рік виносила 15 до 10 на всіх чотирох степенях, о чім можна перекопати ся з „Wykazu uczęszczańca“. Діти говорять між собою по руски, бо по польски й слова не знають, а шкілька є віддалена від рускої школи заледво пів кілометра, а такої та школа завдяки такій раді громадській увійшла в житє. Протести місцевих Українців остали без успіху.

Що до сил учительських, що тепер там майже самі Поляки, сему винні також громадяни, а головню шайка русофілів Барткових, котра своїм провокованем допроваджує до того, що жаден учитель Українець довго там не може видержати. І ту можна би много фактів навести. От приміром тамтого року хотіли славетні русофіли повиписувати своїх дітей з рускої школи через се, що в школі учить учитель Українець, а записати їх до польської школи. — А в цьвітні 1912 зробили формальний напад на школу, де учив учитель Українець, коли довідали ся, що він завів маленький портрет Тараса Шевченка і що при поясненні стишки на III. степені п. з. „Село“ розказав коротко дітям про Шевченка і про Україну. Та не досить того, що розігнали дітей до дому, але ще і скликали надзвичайне засіданє ради громадської і домагали ся, щоб начальник громади обох учителів вигнав з громади (гадали що вийти то саме що в Росії губернатор) пояснюючи тим, що Українці се безбожники і не вірять в Бога (в царя), а Г. Бартков мав до зібраних формально виклад про Шевченка, не щадячи ему звичаєм російським всяких лайок, як приміром: найбільший атеїст, революціонер, анархіст і т. д.

В тиждень пізніше появилася на стовпцях „Прикарпатської Русі“, і „Голос-у Народу“ величезні статі п. з. „Мазепинський Гайс мучать руських мальчишков“ а пре-нумератори і репортери тих газет Барткові закинули Голосами народу і Прикарпатськими Русями ціле село. Але на тім ще не конець. Потім почали кацапські юноші гуляти з каміням, так що годі було через село перейти, а всякі зажалені до уряду громадського і до сьвященника Слободяна, котрий сам не раз громами сипав в церкві на Українців, нічо не помогли.

Доки в селі будуть панувати такі деморалізатори як Барткові, котрі вже своє майно набули талим коштом протратили, то доти з певністю не поважить ся там пійти Українець на посаду учителя, бо й хтож заручить ему за життя? А при такій дальшій байдужності, то Бовшівські громадяни дочекають ся чотиро-класової школи, але з викладною мовою польською, бо спеціально для Поляків, котрих ту є заледво тридцять родин, котрі й слова по польски не вміють заговорити, бо рекрутують ся такої з наших і ще недавно аміняли обряд на латинських, ледво заложуть. Чей тепер дізнають ся люди, хто є покровителами польських шкільок.

Свій.

З державної ради.

Скарбовая комісія полагодила вчера першу групу закона про горівчаний податок і прийняла резолюцію п. О н ч у л а з візнанем правительства до розглянення справи горівчаного монополю.

Прийнято до другої групи (боніфікацій). По промові звітника Ш т а й н в е н д е р а, який заявив ся за відложенем сєї справи, промовляв п. Д і я м а н д і поставив внесок, щоб з огляду на 50-літні роковини польського повстаня відложити засіданє до

п'ятниці, щоб польські посли могли взяти участь в торжествах. По довшій формальній розправі внесок Діаманда відкинено 22 голосами проти 14.

П. А б р а г а м о в и ч виводив, що в Австрії не можна зносити боніфікацій з огляду на суперництво на промисловім полі з Угорщиною.

П. Л у к а с е в и ч вніс, щоб доходу із зменшеня боніфікацій ужито на знесенє згладно зниженє двох найнижших клас домо-во-класового податку. З огляду на введене службової прагматикі бесідник заявив би ся евентуально за підвищенем особисто-доходо-вого податку.

Слідуюче засіданє нині.

На вчорашнім засіданю правничої комісії перервано наради над адвокатською ординацією, а приступлено до нарад над петиціями кравового виділу в справі закона про курателю. Ті петиції домагають ся знесеня уряду мужів довіря. Представник правительства зазначив, що ліпше було би сю інституцію задержати. Натомісць, вдоволяючи замітам кравових виділів, можна обмежити гурт осіб, з поміж котрих можна було покликати мужів довіря.

Фінансовий план і урядничу прагматика. З Відня доносять: В парламенті явили ся вчора делегати осередного Союзу державних урядників і випитували ся предсідника і референта скарбової комісії, як також представників поодиноких сторонників про судьбу фінансового плану, з яким, як заявило правительство, є звязана справа службової прагматикі. Як предсідник так і референт фінансової комісії вказували, що фінансовий план буде на час полагоджений. Опозиційні посли впевнювали, що не думають про ніяку обструкцію. Др. К. Левицький заявив, що навіть, если би політичне положенє мало для Русинів некористно уложити ся, що Русини певно не будуть перешкаджати полагоді урядничої справи.

Ліквідація балканської війни.

Мир — обезпечений.

На Балкані настане мир. „N. fr. Presse“ доносить з Царгорода: Мир є обезпечений. Рада турецьких міністрів рішила заявити ся за мировою розв'язкою, піддаючи, очевидно, своє рішенє султанському потвердженю. Рішенє наступити імовірно в четвер. Судячи по становищі турецької печати, а також по заявах тих членів правительства, які удержують зносини з дипломатичними кругами, можна надіяти ся, що Туреччина дасть вдоволяючу відповідь на збірну ноту великодержав. Турецький міністер скарбу заповів, що залігачу платню урядників виплатить до четверга. З того здогадують ся, що Порте, давши вдоволяючу відповідь на крок великодержав, затягне позичку в отоманським банку. По довгих нарадах ухвалила турецька рада міністрів скликати раду нотаблів на нині в полудни. В турецьким міністерстві заграничних справ отверто заявляють, що правительство рішило відступити Адриянопіль без засторог.

Найновіша телеграма кореспондентийного Бюра говорить в сій справі так: З поінформованої сторони потверджують, що правительство рішило мир, султан є за миром, відповідь Порти на ноту буде уділена нині вечером.

Сербія супроти Австрії.

Вчера під проводом Пасича відбула ся рада сербських міністрів, яка займала ся справою мира а також управильненем відносин між Австрією і Сербією. Рівночасно прийнято до відома звіт сербського посла у Відні Йовановича, який він предложив Пасичови.

Румунсько-болгарські відносини.

По заключеню мира в Туреччиною Болгарія буде привневлена вирівнати свої порухи з Румунією, але підуть они мабуть гладко. Румунський дневник „Universul“ містить розпит з міністром заграничних справ Йонеску, який сказав: Се, що оба краї ведуть з собою переговори, доказує, що обі сторони прямують до осягнення порозуміння на мировій дорозі, а се в теперішних обставинах є дуже важне.

Грецько-турецька війна.

Грецьке міністерство війни оголошує, що

оноді зачала ся біля Ганістеліас битва, що тревала цілий день. Грецьке військо виперло ворога із горбів Лезіані і заняло Люзесі. Турки цофнули ся до Бізані. Рівночасне ліве грецьке крило рушало в напрямі гір Маноліаса. Ген. Сопункакіс звіщає, що грецьке військо йде наступом вперед.

Здає ся, що такі турецька флоты перемогла грецьку флоту, бо всі турецькі кораблі повернули до Дарданелів, отже не може бути бесіди про турецький погром на морі.

Вісти з Атен і з Царгорода про онодішню морську битву є зовсім суперечні. Після тих вістей обі флоты, турецька і грецька, були побиті і ушкоджені, і обі повернули в своїяси побідно цілі і неушкоджені.

Балканські відгуки.

Замість скупщини скликало сербське правительство конференцію парламентарних провідників, щоб подумати над тактикою, якої треба держати ся на здобутих областях. Правительство наміряє видати заяви що до договору, заключеного в балканськими державами.

Російський посол Гартвіг, як зачувати, виїхав в довірочній справі до Софії.

Сербський король Петро, який два тижні терпів ревматичні болі, є вже зовсім здоров.

Парискі дневники доносять з Софії і Білгороду, що в Адриянополі вибухла чума.

Після звіту Мілюкова, що перебував недавно в Софії, втрати Болгарів у війні виносять 72 тисяч вбитих і ранених.

Бюро Райтера дізнає ся, що сербський відпоручник Весніх був вчора у міністра Грея і вручив ему меморіал, представляючий сербські погляди на альбанську справу. Се саме Бюро доносить, що рада амбасадорів нині по раз перший займе ся справою визначеня границь Альбанії.

Як зачувати, турецький міністер скарбу заключив з отоманським банком договір о зачет в сумі 250.000 фунтів на сплату урядничих пенсій.

Грецьке правительство задумує переіменити солунський порт на свободну пристань.

Становище Росії.

З Петербурга наспіла вість, що Сазанов заявив в суботу Турканови паші, що є бажаною річю, щоб Туреччина з оглядом на своє внутрішньо-політичне становище і фінансові відносини сей час заключила мир. В противнім случаю мусіла би Росія під натиском прилюдної опінії підприняти овладу арменських вілєєтів і маніфестацію перед Босфором.

Ідентичну заяву зложив вчора радник амбасаді Мендельштам в Царгороді великому везирови, а російський амбасадор Гірс зложить єї нині турецькому міністрови заграничних справ, причім висловить надію, що Порте не доведе до крайности.

Росайські націоналістичні часописи твердять, що австро-російська задирика дійшла тепер до найвисшої точки і є о многу грізнійша, чим в 1909. р. по овладі Босни і Герцоговини. Нема — на думку сих часописів — бесіди про мирову полагоду задирики з відвічним ворогом Росії.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Григор і Дом.; римо-кат.: Обр. Пр. Ц. — В п'ятницю: руско-кат.: Теодозия пр.; римо-кат.: Тимотея.

— Нова кріпость українського католицизму. У Львові будують монастир для монахів Студитів, які до тепер жили в Скнилові і займали ся сільською господаркою, а небагом перенесуть ся до монастиря у Львові. Першим архімавдритом Студитів має стати гр. Казимир Шептицький, брат Експ. Митрополита, що відбув новіціат у Бенедиктинів в Баварії.

— „Галічанін“ цікавий знати, „за чьї денги постробить себѣ великолѣпный докъ сь садомъ во Львовѣ „добродѣй“ Барвинський. Развѣ изъ жалованія? Щоби заспокоїти цікавість „Галічаніна“, радимо ему заглянути до приступної кождому табулі, а також до кравового банку, то там найде докладну відповідь, як побудував собі д. Барвинський партеровий дім. Але ми були би цікаві знати, як набув пок. Ос. А. Марковъ триповерхову

велику каменю на розі ул. Хоружини і Сташча? Се певно не з передлати!

— **Університетська справа.** З Відня доносять, що в посольських кругах є пересвідчене, що зрвані переговори зачнуть ся небагом на ново. Старають ся винайти нову формулу, яка була би підставою до дальших переговорів.

В тій справі запросив вчора перед полуднем мін.-предсідник гр. Штіргк на конференцію голову Українського Союзу д-ра К. Левицького, якому дораджував, щоби Русини не обстоювали при своїх вчерашніх ухвалях, тому що в справу входять надто важні згоди, та щоби дали ся наклонити до нових переговорів. Пос. К. Левицький заявив на се, що сам не може в таких справах рішати, бо є зв'язаний ухвалями Укр. Союзу, та що справу дальших переговорів предложити на засіданню Союзу.

Засідань в тій справі мало відбутися вчора ввечері, на яким Укр. Союз мав перевести розправу над нинішнім положенням і яке супроти него заняті становище.

— **Нова українська часопись в Бразилії.** Бразилійські виселенці мали доси, коли не числити упокоївшого ся „Прапора“, лише час. „Місionar z Bразилії“ знаменито редагований оо. Василіянами. Тепер почав в Прудентополіс виходити український двотижневник під наголовком „Праця“. Напрямаго нам незвідний.

— **Зміни віроісповідання у Львові.** В листопаді минулого року перейшло на римо-католицьм 22 гр.-катол. (14 мужчин і 8 женщин) і трое жидів (2 муж. і 1 жен.). 2 римо-католики перейшли по 1 на протестантизм і на безвіроісповідність. З поміж 22 гр.-катол., що покинули рідний обряд, було 15 вільного стану, а 13 не старших як 30 літ.

— **Немов та жаба у нації** наставляє „Галичанши“ своє копито під нашу університетську справу. Він фантазує — ad usum всеполюків — що „руське населення не жадаєть себе українського університету“. Хоч правдою є, що Маруцак і Глібовицький не є прихильниками нашого домагання, все таки російському населенню, якого крім жмінік Липованів і російських переселенців в Галичині зовсім нема, байдужі наші справи, а ворогами его є російське правительство з чорносотенцями, кацапські перевертні і всеполюки. Але нас ся спілка цілком не інтересує. За те смішно виглядає твердження „Przegląd-u“ немов то „chłopi śmieją się z tych starań o uniwersytet, i powiadają, że to adwokaci robią dla siebie, a nie dla nich, bo oni woliliby, żeby im dano bezpłatnie podściółkę dla bydła, aniżeli tworzone ruska katedrę estetyki“. Обдаруйте панове, свого хлопца „podściółką“, а не гірничою академією.

— **З письменства.** В недільній прилозі до „Czernowitzer Allgemeine Zeitung“ находимо перові оповідання Богдана Леонко „За що?“ („Wofür“), зладжений п. Іриною Будз з Грацу, а в літературній хроніці подано коротку, але теплу згадку про сего нашого визначного письменника.

— **Фреквенция в буковинських середніх школах.** Директори буковинських гімназій, реальних шкіл і жіночих ліцеїв предложили недовго міністерству пресвіти виказ всіх учеників(-ниць) в буковинських середніх школах за шк. рік 1012/13. З сих звітів дізнаємо ся, що в буковинських гімназіях є 6.428 учеників і 164 учениць. Для порівняння зазначимо, що у всіх австрійських гімназіях є 108.192 молодіжці, втім 103.395 учеників і 4.797 учениць. В реальних школах на Буковині є 776 учеників, а у всіх державі 49.797. Загальне число молодіжці всіх середніх шкіл в Австрії доходить до 153.191 учеників і 4.797 учениць. Що до австрійських жіночих ліцеїв, виносить загальне число учениць 11.151, а на Буковину припадає 1.343.

— **Військова конференція.** „Wien. Allg. Ztg.“ доносить, що військову конференцію під проводом цісаря, яка відбуває ся звичайно з початком року, скликано на день 23. с. м. Візьме в ній участь також і архієпископ Франц Фердинанд.

— **Відгомін замаху ученика на професора.** Перед львівською лавою присяжних судіїв скінчила ся вчора розправа проти Фр. Стаха, ученика IV. кл. реальної школи, обжалованого о се, що дня 15. червця м. р. стріляв в школі, підчас науки, в убийчій намірі до професора математики, Шадена. Розправа мала відбутися ще перед кількома тижнями перед орікаційним трибуналом, але тоді її відложено і переказано судови присяжних. До розправи покликано кільканадцять свідків і двох знавців-лікарів. Всі свідки зізнавали

для обжалованого прихильно. Розправа скінчила ся засудом, увільняючим Стаха як від злочину наміреного убийства, так і тяжкого ушкодження тіла, а признала его лише винним недозволеного ношення зброї, за що засуджено его на 3 дні арешту. З оглядом однак на се, що обжалований сидів від чотирох місяців в слідчій в'язниці, випущено его сейчас на свободу.

— **Німецькі відзначення.** З нагоди відновлення тридержавного союзу надав цісар Вільгельм першому шефови секції в міністерстві заграничних справ баронові Магіо ордер Червоного орла I. класи, а послови Більгельмбенови брильянти до ордеру Корони I. класи. Німецький амбасадор у Відні Чирскі вручив вчора ордерові відзнаки обом достойникам.

— **Нова виправа до північного бігуна.** Оводі прибув до Нового Йорка Роальд Амундсен, відкривець полудневого бігуна. Виголосать він в кільканайцять міст відчити про свою полярну виправу. Дослідника приймали Ново-Йорці з великим одушевленням. Дневникам, які розпитували Амундсена в справі задуманої виправи до північного бігуна, подав подрібні пояснення. Виправа его вирушить дня 1. липця 1914. р. на кораблі „Фрам“, який є тепер в Буенос Айрес в направи. В північних околицях перебуває Амундсен 5 літ; досліді свій зачне від моря Беринга і догадує ся, що по відкритті бігуна верне в сторону Атлантичного моря. Новояорські дневники подають цікаву подробицю: В день приїзду Амундсена до Нового Йорка панувала діймаюча студія, яка кождому дала ся в знаки; лише Амундсен, хоча без плаща, хвалив, що день є зовсім теплий.

— **Самоходовий випадок.** З Липска доносять, що недалеко Герен наїхав оводі самохід, в яким сиділи чотири офіцери липського гарнізону, на тягаровий віз. Три з них поглибли на місці, а четвертого в безнадійнім стані відвезено до шпиталю. Згинули також оба коні запряжені до тягарового воза. Шофер, який був причиною катастрофи, утік.

— **Запис для письменників.** В Штокгольмі померла недавно повістярка Кремерова. Перед смертю записала покійна все своє двоміліонове майно на стипендію і запомогли для письменників, які находять ся в матеріальних злиднях, а також і на видавані літературної часописи, в якій могли би містити женщини свої твори.

— **Поганство і християнське Різдво в Парижі.** В різдвянім числі часописи „Gil Blas“ тїшать ся „звісний“ французький письменник Павло Дезах в статі „поганське Різдво“, що християнство виперто вже з Франції. Чи це єстває у нас традиційна досвітня Служба Божя? Ні, у нас не знають і не цікавлять ся вже Службою Божою з її молитвами і співами, яку заступили концерти в кабарегах (!). Велике християнське святю Різдва надаяло у нас поганську облогу і сей поворот від буцаючої релігії до підстав вічної природи є замітною признакою часу.

На перший погляд, здає ся, що Павло Дезах має слушність, бо „освічений“ Париж переминає ся на Святий Вечір в нору нечуваної розпусти і соблазну. І так в „Temps-i“ з 26. грудня читаємо: „Мимо дощу і зимна святю Ревелій (так називають „свободолюбні“ Французи Христове Різдво) обходжено з запалом. Всі театри і концертові салі були переповнені, прямо душено ся при дверях кіно-театрів тай перед виставовими вікнами великих забавових домів. Театри, цирки, кінотеатри заробили в той вечер близько 500.000 франків. О півночі попила товпа народу до каварен, реставрацій, щоби обходити традиційну святю вечеру. Зіджено самих лише риб півтретя мільона штук. Таке пише ліберальний „Temps“, але й при тім додає: „що до церков, то були они всі до останного місця переповнені“.

З того виходить, що в Парижі є два світи: поганський і католицький і що Христова віра зовсім не обумирає, як сего бажає Павло Дезах, лише, що побіч християнства розвиває ся також новітнє поганство, чим — очевидно — радіє п. Дезах.

— **Торжества іза 50 літних роковин польського повстання проти Росії** приймають у Львові великі розміри. Вчора складано вінці на гробах погибших, устроено походи, прийняті в ратуши, де побіч найвищих духовних ерархів маніфестував ся соціяліст Гудец, а нині є богослуження по костелах і знова обходи, походи, відчити і т. п. На університеті св'я-

то, в середніх школах нема науки. Нині обходять українські соціялісти ювілей повстання, а соціяліст Ганкевич буде поучувати своїх „товаришів“, як то належить бороти ся за чужу справу.

— **Напад опришків.** З Черновців доносять, що оводі вчав жертвою нападу опришків торговець безрогома, Михайло Сороцький з Жандової. Три уоружені опришки під загрозою стрілів приневолили Сороцького до видачі їм 200 К. Другого дня пізнав ограблений всіх трох злочинців, парубків з Лукавця і віддав зараз в руки жандармерії, яка відставила їх до карного суду в Сторожинці. Дальші докопання видали вправді вельми обтяжуючий матеріал, але забраних грошей не можна було у них найти.

— **Страйк польських дітей на Шлезку.** До „N. Reformy“ доносять з Польської Острави, що там розпочав ся страйк польських дітей в числі 265. бо громадська управа, яка є в руках Чехів, не хоче дати Полякам їх власної школи. Кілько то жалів має наш нарід на голи шкільництво? Кілько то польських шкіл є в польських громадах? Поляки домагають ся навіть з помічню страйку полагоди — впрочім слушної — справи школи в Польській Оставі і нарікають на Чехів за їх захланність, а ту в Галичині, маючи можливість поступати справедливо в Русинами, називають наші домагання „pretensjami“ „hajdamactwem“ і т. д.

— **Румунський військовий бюджет на 1912/13 р.** виказує в звичайних видатках на сухоттве військо і маринарку 74.038.036 франків, які в 1913/14 р. зростуть до суми 90 мільонів фр., або майже до ¼ всего румунського бюджету в видатках. Однак всю жертву сеї держави на цілі своєї оружної сили можна щойно тоді оцінити, коли до тих звичайних видатків додамо надзвичайні, ухвалені при кінці 1912 р. в сумі 185 міль. франків.

— **Китайська позичка.** Фінансовий гурт шестидесяти держав повідомив китайське правительство, що є готові підписати умову о позичку, але з причини недостачі готівки в Європі не може уклити Китаєви домаганої позички. Тепер отже навязуть Китайці переговори о позичку з иншою спілкою.

— **Самоубийство на залізниці.** Оводі рано найдено в однім з бюр на головнім залізничім двірці у Львові тіло 52-літнього залізничого офіціала, Стан. Мільна, перенесеного недавно з Черновців. Закрутки від газових проводів в бюрі були повідкручувані; Мільн зробив се імовірно в цілі самоубийства. Смерти дожидав при бюрку. Мільн осиротив жінку і четверо дітей. Останніми часами находив ся в вельми прикрхх фінансових відносинах. Зафантовано ему всі річи дома. Недавно одержав був в додатку наказ заплати векселя 4.000 К за свого товариша, якому підписав сей вексель. Догадують ся також, що покійний був вмішаний в обманьства при ліцитації невідобраних товарів в залізничних складах. В тій справі мають навіть наступити небагом арештовані инших винуватків.

— **Смертельний випадок підчас вправ.** В Спеці, надморській кріпости на побережю Середземного моря в Італії, впав підчас пробного стріляння з нової гармати, генерал піонірів, Ферраті, з вежі і смертельно покалічив ся. В безнадійнім стані відвезено его до військового шпиталю.

— **Ватикан а Сербія.** Сербське правительство вишле небагом до Св. Отця окремого відпоручника з місією предлогти Ватиканови конкордата що до католицького населення в здобутих землях. „Stampa“ доносить, що відпоручник заявить, що сербське правительство було би готове до далеко йдучих уступок для католиків, коли Ватикан згодить ся на се, щоби тамошнє католицьке духовенство не було на дальше під австро-угорським патронатом, але перейшло під французький або італійський патронат.

— **Сербська господарка в Драчі.** Як доносить римський дневник „Secolo“, дописець сеї часописи в Драчі одержав приказ забрати ся з Альбанії з причини прихильного становища для альбанської справи. Коли дописець хотів оправдати ся, військовий губернатор Драча відповів: „Самоуправа Альбанії і сербська овлада, є се два противенства, які не дадуть ся з собою погодити. Хочете самоуправи, мусите отже опустити Драч і Альбанію на першім відпливаючій відси кораблі“. Сербський губернатор не допустив вже дописця до слова і він дійсно мусів удати ся до Катара австрійським кораблем „Адельсберг“.

— **Скандал в царській родині.** „Berl. Tagblatt“

доносить, що цар хотів первісно засудити свого брата вел. князя Михайла лише на 11-місячну баніцію. Однак зараз по новім році явив ся вел. князь Михайло особисто в Царській Селі і так визиваючо поводи ся, що царя занедужало, а цар рішив ся приступити до острійших середників, тим більше, що пересвідчив ся, що Врублівна має величезний вплив на Михайла і намовляє его, щоби записав їй ціле майно.

— **Тю в Городенці.** З Городенки доносять, що від трох днів ширить ся там пошесть п'ятистого тифа. Доси занедужало 50 осіб. Недостача шпиталю і пошестних бараків дають ся в страшний спосіб відчувати. Вчора замкнено суд. Тамошня інтелігенція звернула ся телеграфічною дорогою до президії намісництва і міністра внутрішніх справ з просьбою, о поміч і відповідні зарядження.

— **Намордники для послів.** Дня 13. грудня м. р. 64 членів громадської ради в Солюр (Швайцарія), при вході до палати радних побачили небувале видвище. На стінах передпокою висіло саме 64 намордників. Поліція не могла найти автора сего оригінального способу пригадки послам про шкоду від цуломельства.

— **Огонь на кораблі.** З Лондона доносять, що в Аден вибух дня 20. с. м. на помості російського пароплава „Естонія“ огонь і знищив его зовсім. В огні згинули капітан, машиніст і 10 жовнів з залоги.

— **Важне відкриття.** З Риму доносять, що звисний дослідник штуки, проф. Вентурі, відкрив в „della Morte“ в Битербо, образ передрафаеліста Жентіля Фабріана „Мадонна з Ісусом“, який пропав був з Риму ще в 1550. р. Про своє відкриття повідомив проф. Вентурі італійське правительство, яке визначило комісію в цілі провірення тожсамості образа.

— **Управильнене поборів професорів висших шкіл.** На недавних нарадах ректорів обговорювано також справу управильнення плати звичайних і надзвичайних професорів висших шкіл та виготовлено в тій справі пропамятне письмо до дотичних міністерств і парламенту. Ся справа дозріла тому, що заведено часовий аванс для державних урядників і професорів, та з оглядом, що побори професорів висших шкіл в Австрії є далеко менші як в инших державах. Отже надіють ся, що если платня професорів висших шкіл не буде підвищена, то бодай збільшуть ся додатки тим чином, що замість 5-літній будуть заведені 4-літні і підвишені будуть инші додатки до платні. Рішенням сеї справи має небагом заняти ся парламент.

Оповідки.

— **Львівський руский театр в Перемишлі** під дирекцію Йосифа Стадника. (В салі „Людового Дому“. Початок о годині 7:30 ввечері). В четвер дня 23. січня „Евген Овєгін“, опера в 2 діях а 7 відслонх М. Чайковського — годинний виступ Ф. Лопатинської і Й. Шаманського, співака львівської опери. Музика військова 77. п. п. — В суботу дня 25. січня перший раз „Ева“, найновіша оперетка в 3 діях Франца Легара. — В неділю дня 26. січня остання вистава (премієра) „Брат за брата“ народні картини в 5 діях В. Грициньского.

До наших ВП. Передплатників і Прихильників! — Просимо відновити передплату — і — приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих. —

Всячина.

— **Будучина Палестини.** В краківській „Przegląd-i Powszechn-im“ містить о І. Крушинський цікаву розвідку про Палестину і її будучину. Автор пригадує, що Палестина відгравала в минувшні в політичних подіях Сходу величезну роль з оглядом на своє положення на перехресті великих доріг, які лучать теперішні культурні держави. Асирія не мала иншого доступу до Середземного моря і до Єгипту, як лише через Палестину; Єгипет, ведучи свої армії проти семітських держав, мусів уживати також дороги через Палестину. Торговельні зносини і воєнні наїзди мусіли отже відсудувати ся на палестинській виключно області. Пізніше зискала св'ята Земля в світі значіння, як місце уродження

Христа. Відтак значне Палестини упало. Нині, знищена турецькою господаркою, є она убогим краєм, мало що не пустинею, а в комбінаціях міжнародної політики не відграє ролі. Положене се може однак — після о. Крушинського — змінити ся в наслідок упадку турецької сили. О. Крушинський твердить на основі особистих помічень, що Туреччина мусить упасти не лише в Європі, але також і в Азії, а тоді вирине на дnevну чергу справа будучини святої Землі. Справа ся виросте до значіння міжнародного чинника в наслідок ділання ось яких причин: 1) Має она всі усялякі потреби для полевой продукції і плідної людської праці; 2) знаходиться в вій гріб Спасителя, яким мусять опікувати ся християнські народи, кінці 3) серед жидів всего світа розвиває змагане до повороту до Палестини. Про сі стремління і теперішній стан жидівського переселення в Палестині подає о. Круш. цікаві замітки. Переселенний рух поперли, як звісно, жидівські капіталісти, головні Ротшильд і Монтефіоре. Жиди, хіснуючи з ліберальних поглядів потребууючого грошей Абдуль Гаміда, почали гуртом прибувати до святої Землі. В 1873 р. було в Єрусалимі ледви кількост жидів. Від того часу число їх однак постійно збільшувало ся; в 1878 р. було в Палестині 34.000 жидів, в 1907 р. 55.000, в 1909 р. 95.000, а в тім числі коло 7.250 хліборобів. В самім Єрусалимі подає остання статистика 53 тисячі жидів (66 прп. загально населення). Ще більший процент знаходиться в Яфі. Жиди побудували в святої Землі шпиталі, школи, словом різні інституції, які давали би охорону переселенцям і матеріальну поміч тим, які ї потребують. Майже вся торгівля в Єрусалимі і Яфі є нині в жидівських руках.

Наплав жидів з різних сторін світа — пише о. Крушинський — є великим замітною проявою, яка може заважати на будучині Палестини. Сю прояву тим більше треба брати під увагу, що жиди, в цілі усталення свого буття, ведуть пляново працю і з великим вкладом волі. Они поважно думають над колонізацією Палестини. Привичаються до сего, з чим цілими віками ніколи не стрічали ся. Капіталісти позаводили в найрізномордніших околицях святої Землі оселі, а імени на долині Ездрельї, коло Яфі і в многих місцевинах. Розвинено старанну опіку, щоби привичаїти жидів до рільництва. Недалеко Яфі заложено навіть рільничу школу, а також і технічну в цілі примінення фехтовців для будучої народної праці в Палестині. Нині є вже кількнайцять жидівських добре загошодарених осель. Пр. оселя Rischon l'Sion мала в 1907. р. пів мільона винних щеп, понад 4.000 оливних дерев і тільки помаранчеву.

Подібно як за часів Негемія старають ся нині жиди опанувати всі царини життя і праці святої Землі. В 1910. р. заклали під Яфою гімназію з єврейською викладною мовою. Сновісти потрапили вже зібрати до сеї гімназії потрібне число учителів головні зі Швайцарії і Німеччини. Ученики приїдуть з цілого світа. Імовірно зараз по молодотурецьким перевороті робили жиди старання в цілі відіскання Палестини. Тепер, як твердить о. Крушинський, вджили їх надії супроти подій на Балкані на ново. В случаю дальшого розкладу турецької держави справа будучини Палестини стане ся актуальною, а супроти неї не можуть рівнодушно заховувати ся християнські народи з оглядом на се, що саме там знаходиться гріб Спасителя.

— О одяги в театрі. Лондонські театри задумують завести небажком новину в тім напрямі, що буде усунений припис, щоби на представлення являти ся виключно в вечеркових одягах. Сим приписом була в високій степені звязана публіка і тут мали початок многі непорозуміння з театральною службою, яка не хотіла випустити до середини осіб, одягнених в звичайні одяги. Проти припису почала ворохобити ся публіка, а головні чужинці, які все виломлювали ся з під принятого звичаю. Домагання публіки узглидили вже менші театри і знесли невинні приписи; в слід за ними мають піти і інші театри.

— Тютюн проти холери? В парискім товаристві лікарів прочитав оноді гігієніст проф. Венк науково оброблений виклад про новий хосенний середник проти холери. Професор твердить, що тютюн є могучим середником борби з холерою. Учений прийшов до сего заключення на основі добрих дослідів.

Він брав слину недужих на холеру, яка була повна бацілів і виставляв на ділане диму з папіросів і цигар різного рода. Висліди були такі: дим зі слабого папіроса убивав всі холерні баціли в часі 5 хвиля, а дим з сильно-го цигара в часі 95 секунд. На потверджене правдивости своїх виводів подав проф. Венк історичну подію потверджену тогочасними часописами В часі пошести холери в Гамбурзі, яка забрала величезні жертви і не оминула ні одного дому, а в фабриці тютюну, де працювали робітники і робітниці в числі коло 700, не було ні одного случаю холери. Навіть робітники і робітниці сеї фабрики, що жили в захолерених домах, остали ся перед пошестію.

— Жертви балканської війни. Урядова ліста болгарського міністра війни виказує 284 погибших офіцерів, а 876 покалічених і хорих, разом отже 1160 офіцерів. Підофіцерів і рядових погубило 21.018, а покалічених і хорих було 51.000, разом отже 71.018. Сума болгарських страт в балканській війні виносить отже 72.178. Около 70 проц. покалічених і хорих опустило вже шпиталі, як вилічені і подужуючі, а многи з них вернуло вже до радів. В третім болгарськім корпусі під Чаталджою занедужало на холеру разом около 35.000 людей, з чого померло 3.000.

Посмертні оповістки.

— Іван Скалиш, ем. начальник залізничної стації в Корчеві, упокоїв ся у Львові в 51. році життя. В. с. п.!

— Др. Август Вітковський, професор фізики на краківськім університеті і член тамошної Наукової Академії, помер вчера рано нагло в Кракові. Торік був він ректором Ягйлонського університету. В. с. п.!

Телеграми

з дня 22. січня.

Від нь. (ТКБ). Стан здоровля архієпископа Райнера, який ляхо перевів піч, є небезпечний.

Відень. „Neue Fr. Presse“ доносить, що небажком відбуде ся спільна міністерська рада, бо вийшли на верх різні політичні і торговельно-політичні справи, які треба обговорити на спільній міністерській раді.

Будапешт. (ТКБ). Вчера відбуло ся засідане сторовництва праці. Предсідником сторовництва, на місце бар. Перчеля, який уступив, вибрано гр. Куен-Гедерварія.

Будапешт. Дневники доносять, що демонстрація уладжена в Льоврані проти предсідника угорських міністрів Лукача, була поважнійша, чим урядово стверджено. На Лукача кидали навіть каміннями. Завізнана жандармерія розігнала товпу щільно багнетами, при чім покалічила 12 осіб.

Берлін. (ТКБ). Німецький парламент вів вчера дальше дискусію над бюджетом міністерства внутрішніх справ.

Берлін. (ТКБ). Пруський сойм зачав вчера друге читане бюджета.

Париж. (ТКБ). Утворено новий кабінет ось як: Президія і внутрішні справи Бріян; торгівля Джісто; роботи і суспільні справи Рене Беснар; рільництво Фердинанд Давид; оселі Жан Морель; маринарка Бодін; війна Етіен; просьвіта Штіг; судівництво Барто; скарб Кльоц; прилюдні роботи, почта і телеграфи Карло Діпо.

Господарські, промислові торговельні вісти.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту худоби з торгу у Львові дня 17. січня 1913.

На нинішній торг зігнано: Волів 32, бугаїв 14, коров 165, ялівника 142, телят 127, безрог 286; разом 766 штук.

Плачено за метричний сотнар живої ваги т. є за 100 кг.: за опасові волів 96 до 106 К, за бугаї 85 до 88, за корови на заріз 56 до 86, за ялівник 59 до 90, за телята 80 до 116, за безроги 100 до 112 К.

Поручаємо книжку: О. Стефан Білинський: „Матеріалістичний світогляд в кругах шкільної молоді, его причини і наслідки“.

Ціна 50 сот. (почтова оплата 5 сот.) Набувати можна в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, Ринок 10, або у автора, катехита гімназії в Жовкві.

Чистий дохід на „Ювілейну Захоронку ім. о. Маркіяна Шашкевича в Яворові“.

— Хто ще не має образа В'яд Б. Хмельницького до Києва? зволить ласкаво поспішати ся з замовленням. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпанню) пересилка К 120. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованем: сальнові К 12, дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також „Сокіл-Батько“, Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

Перший український гуртівний склад паперу приладів шкільних і канцелярських, склад галлятерії, виробів гуцульських, сніцарських і різьби

СОЮЗНИЙ БАЗАР

Львів, ул. Руска 20.

великий вибір рам і образів святих і славних людей, письменників і музиків. Окази укр. штуки народної. Вироби пацьоркові, гердани і т. и.

ПЕРФУМИ

французькі і англійські, правдива вода кольоньска, кальодонт до зубів, мила туалетові і до голена.

Заступство на Галичину книг торговельних марки „Optimax“.

ПАПЕРИ

канцелярський, концентові, конверти у всіх форматах (на жадає з друком).

КИЛИМИ в найбільшій виборі, правдиві косівські вовняні.

ВІДЗНАКИ СОКІЛЬСЬКІ

Коралики до виробів коралевих.

Пера, олівці, папір з маркою „Рідна Школа“.

Замовлення з провінції полагоджує ся відвортною поштою.

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 550 рано означені підчеркненням чисел минутних.

Візизг зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12³⁵, 3⁴⁰, 8²², 8³⁵, 2⁰⁵§, 2⁴⁵, 3⁴⁵*, 5⁴⁰†, 6⁰⁵, 7⁰⁰, 7³⁰, 11¹⁰.

*) до Рашева. §) від 15/5 до 30/9 включно до дня. †) до Мпани.

До Підволочиск: 6¹⁰, 10³⁵, §2¹⁶, 2²⁷, 2⁵⁰†, 8⁴⁰, 11¹³.

†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно до дня.

До Черновець: 2⁵⁰, 6¹⁰, 9¹⁵, 9³⁷, 2²⁵, 3⁰⁵*, 6²⁸†, 7⁵⁵*, 11⁰⁰.

*) до Станіславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і святком.

До Стрия: 6⁰⁰, 7³⁰, 10⁰² §, 1⁴⁵, 6⁵⁰, 11²⁵ §) Від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат. свята.

До Самбора: 6⁵⁸, 9⁰⁵, 3⁵⁰, 10⁵⁶.

До Сокаля: 7³⁵, 2²¹, 8⁰⁰, 11³⁵*) *) до Рави рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8⁴⁰, 5⁴⁵.

До Підгаєць: 5⁵⁵, 4⁵³.

До Стоянова: 7⁵⁵, 6⁰⁰.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6²⁵, 10⁵⁵, 2²⁹*) 2⁴², 3⁰⁷†, 9⁰¹, 11³⁰.

†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно до дня.

До Підгаєць: 6⁰⁹, 1²¹*) 5¹⁵, 10⁴⁰ §).

*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8¹², 6¹⁷.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6²⁸, 1⁴⁰*) 5³⁶, 10⁵⁹ §).

*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відіждат о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відіждат о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відіждат о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6⁰².

Локальні поїзди.

на головний дворець:

З Брухович: що дня 6⁵⁵.

Вдова по залізничім підуряднику з родни св'ященної глядає місця са-мостійної господині у св'ященника-вдівця. Адреса: Станіславів, poste-restante за оказанем щадничої книжки ч. 534.675 В. 488(3)

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Нема жадного лишого руского тсвариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечення селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінтелів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, рентя).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.